CZĘŚĆ VII. № 2. **ROK 4. (1833.)**

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Smirdina; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjném; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna*: w Rossyi, s pocztą, a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 rub. as. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Smirdina· *Roczna*, 45 r. as. *Półroczna*, 25 r. as. Dla Królestwa Polskiego: *Roczna*, 55 r. *Półroczna*, 28 r. ass.

Wtorek, $\frac{10}{22}$ Stycznia.

Wiadomości krajowe.

CESARSTWO ROSSYJSKIE.

Petersburg $\frac{9}{21}$ *Stycznia.*

W przeszły Piątek 6 b. m. w święto 3*ch* Królów i rocznicę urodzin J. C. M. W. Xżny Anny Pawłowny, NN. Cesarstwo JJmć s powodu niezupełnego stanu zdrowia, nie wychodzili do Cerkwi na zwykłe nabożeństwo, które odbyło się w pałacu zimowym w obecności J. C. M. W. Xcia Następcy Tronu.

Członkowie Rady Państwa, ministrowie, Senatorowie, oficerowie gwardyi i znakomitsi urzędnicy Państwa, znajdowali się również na tém nabożeństwie, po którego ukończeniu odbyła się przez sale zimowego pałacu uroczysta processyja do sporządzonej na Newie kaplicy, gdzie odprawiono zwykły obrząd poświęcenia wody i chorągwi wojskowych, przy wystrzałach s twierdzy ŚŚ. Piotra i Pawła.

— Przez roskazy dzienne Cesarskie mianowani: 31 z. m. Dowódzca 17*go* ekwipażu i okrętu Emhejten kapitan 1*ej* rangi *Bohdanowicz* 1, Kontr-admirałem i Dowódzcą 2*ej* brygady 3*ej* dyw. flotty; Dowódzca 15*go* ekwipażu i okrętu Kulm kapitan 1*ej* rangi Fligel-adjutant J. C. M. *Łazarew* 2, również Kontr-admirałem i Dowódzcą 2*ej* bryg. 2*ej* dyw. flotty;—4 b. m. liczący się w wojsku Jen.-major *Zajcow* 2, Komendantem Odessy, na miejsce Jen.-maj. Silina.—Uwolniony zostaje ze służby, za wyrokiem sądu wojskowego, za nieprzyzwoite stanowi swojemu postępki, kapitan załogi Kijowskiej *Jermołowicz*, pozbawiony zarazém rang, szlachectwa i znaku zasług wojennych i zniżony do stopnia szeregowego, s prawem wysługi. (*R. I.*)

— Przez Reskrypta Cesarskie mianowani kawalerami orderów: 31 z. m. Ś. Alexandra Newskiego: Radcy Tajni, Sekretarze Stanu, Ministrowie: Sprawiedliwości, *Daszkow* i Spraw Wewnętrznych, *Bludow*; — 1 b. m. Ś. Anny 1 kl. Radca Tajny Senator *Mordwinow*; — Orła Białego Radca Tajny Senator *Poletika*, i Dyrektor Moskiewskiej izby broni, Radca Tajny *Uszakow*; — Ś. Stanisława 1 klassy, 31 z. m. Zarządzający III oddziałem własnej J. C. M. Kancelaryi Rz. Radca Stanu *Mordwinow*. (*R. I.*)

Ukazy Cesarskie do Rządz. Senatu. 6 *Grudnia z. m.* Przy uwolnieniu ludzi rang niższych, nagradzanych za nienaganną służbę rangami oficerskiemi, nie mają odtąd być pobierane żadne s tego względu opłaty; zaległości też s tego źródła policzające się zostają darowane.—9 *tegoż m.* Z uwagi na przełożone przez Ministra Oświecenia powody, zakłady naukowe gubernij Chersońskiej i Tauryckiej poddane zostają pod zwierzchnictwo Kuratora Szkół Odeskich.—21 *tegoż m.* Sztab-lekarz sapitalów Warszawskich *Rebrow* otrzymuje stopień Assesora Kollegialnego — 23 *tegoż m.* Prezydent Hofgerichtu Liflandskiego R. R. St. von *Gine* na własną prośbę otrzymuje zupełne od służby uwolnienie. — Zostają mianowani: Radcy Stanu, Okręgowi Poczt-Inspektorowie *Pasenko*, *Protopopow* i *Żołobow* i Naczelnik oddziału w Departamencie pocztowym *Wasilew* Rzecz. Stanu Radcami. — Z liczby wybranych przez zgromadzenie Miejskie Petersburskie kandydatów, Prezesem Sądu Handlowego tutejszej stolicy, Naczelnik oddziału w Departamencie Ministerstwa Sprawiedliwości Radca Kollegialny *Łysenkow*, a Towarzyszem jego Rządca kancelaryi Departamentu Policyi Wykonawczej w Ministerstwie Spraw Wewn. Radca Kolleg. *Lewkowiec* — 31 *tegoż m.* Sprawujący obowiąski Towarzysza Ministra Sprawiedliwości, pomocnik Sekretarza Stanu, Radca Stanu, Szambelan *Panin*, Sekretarzem Stanu. — 1 *b. m.* Ober-prokuror 1 Departam. Rządząc. Senatu xżę *Łobanow-Rostowski*, Radcą Tajnym.

Ukazy Cesarskie *do Kapituły orderów.* Zostają mianowani kawalerami orderów: Ś. Włodzimierza 3 klas. 6 *Grudnia z. r.* Konsul jeneralny Rossyjski w Szwecyi Rz. R. St. von *Brinn.* — Zostający do szczególnych poleceń przy Głównodow. czynną armiją Jen.-feldmarszałku xięciu Warszawskim, hrabi Paskiewiczu-Erywańskim, pułkownik konnych grenadyerów gwardyi *Muchanow*—Zarządzający Rzymsko-Katolicką Dyecezyą Wileńską Biskup *Kłągiewicz* i Archimandryta Spaso-Andronijewskiego monasteru w Moskwie, *Hermogen*, który był Członkiem kommisyi śledczej o relikwijach św. Biskupa Woroneżskiego Mitrofana. — tegoż orderu 4 klas., Członkowie Kom-

misyj Zaciągowych: Województwa Krakowskiego, Major korpusu Weteranów, *Hillebrandt;* Województwa Mazowieckiego, przykomenderowany do korpusu Weteranów Major *Osiecki* i Wojewod. Augustowskiego, przykom. do korp. weteranów, Podpułkownik *Möller*, i Dozorca honorowy szkoły powiatowej Zwinogrodzkiej b. Rotm. gwardyi *Olsufiew;* Ś. Anny 2 klassy, 21 *Grud. z. r.* Starszy lekarz szpitalu Ujazdowskiego, Radca Dworu *Nikolin;* tegoż orderu 3 kl. *tegoż dnia*, Spraw. obow. Starszego lekarza Włodzimierskiego szpitalu, Doktor Medycyny *Dyrwiański;* spraw. obow. Starszego lekarza szpitalu Żytomirskiego Sztab-lekarz *Krasnopolski;* Ś. Stanisława 3 klas. 6 *Grudnia z. r.* Szef biura w byłej Kommisyi wojskowej Królestwa Polskiego *Greffen*, Członkowie Kommisyi zaciągowych: Województwa Kaliskiego, przykom. do korpusu weteranów Podpułkownik *Kolbert* i Wojew. Podlaskiego, przykom. do tegoż korpusu Pułkownik *Wejssflog;* 13 *Grudnia*, Policmejster Petersburski, liczący się w wojsku Pułkownik *Zabudzki* i Brandt-major Peterburski, Podpułkownik uczebnego szwadronu jazdy *Orłowski*, tegoż orderu 4 klas. 6 *Grudnia*, Członkowie Delegacyj zaciągowych: obwodu Opoczyńskiego w Wojew. Sandomirskim, podpornicznik korpusu Inwalidów *Szemioth* i 1go cyrkułu Warszawy, porucznik tegoż korpusa *Kostecki;* — 18 *Grudnia*, Kommisarz Adjunkt obw. Augustowskiego Józef *Filipkowski*, który w czasie wojny przeciw powstańcom Polskim, będąc powołanym do obowiąsków Kommisarza obwodowego, pełnił je z gorliwością i poświęceniem, zwłaszcza we względzie zaopatrzenia armii Rossyjskiej w żywność, i Poczt-expedytor w Szczuczynie, w Wojewodz. Augustowskiem, *Braun*, za przykładne postępowanie w czasie ostatniej rewolucyi Polskiej, przywiązanie do Tronu i usługi oddane w tymże czasie wojskom Rossyjskim.

— Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu z d. 31 Grudnia z. r. wnuczka ś. p. Jenerał-feldmarszałka xięcia Prozorowskiego, xczka Julija *Golicyn* i xczka Natalija *Golicyn* mianowane zostały Pannami honorowemi N. Cesarzowej, zaś urzędnik 3 oddziału własnej J. C. M. Kancelaryi, Radca hon. Mikołaj *Kaszincow*, Kamerjunkrem Dworu Cesarskiego.

Ukazy Rządzącego Senatu 1 *Departam.* 1) 29 *Grud.* O sposobach zapewnienia opłaty podatków i powinności rekrutskich za dwornych ludzi takich właścicieli, którzy ani dóbr ziemskich, ani domów nie mają.—2) 30 *tegoż m.* Z ogłoszeniem iż Cesarz Jmć, zgodnie ze zdaniem Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego, raczył dozwolić, iżby ustanowiony w Warszawie tymczasowy Komitet Medyczny, na który włożono obowiązek examinowania osób, starających się o stopnie lekarskie, wydawał tymże świadectwa uzdolniające ich do praktyki lekarskiej, na zasadzie prawideł służących Petersburskiej Akademii Medyko-Chirurgicznej, tudzież roskazać, iżby jak takowe, tak równie i świadectwa, wydawane przez Komitet cudzoziemskim medykom, poczytywane były za ważne i nadawały obom je posiadającym te same prawa, które służą innym rossyjskim lekarzom.—3) *tegoż dnia.* O mianowaniu Rzecz. Radcy Stanu xcia *Gagarina* zarządzającym Cesarskiemi fabrykami szkieł i porcelany. *(G. S.)*

— Kommisya likwidacyjna Wołyńska ogłasza, że w gubernii Wołyńskiej, z woli N. Cesarza Jmci, za uprzedniemi wyrokami Głównodowodzącego 1 Armiją, Jenerał-feldmarszałka xcia Sackena, skonfiskowane zostały następne dobra nieruchome i kapitały osób, które miały udział w powstaniu Polskiém, a mianowicie: Dyonizego *Batkowskiego*, w pow. Krzemienieckim dusz Włościańskich 126, Alexandra *Błędowskiego*, w pow. Włodzimierskim d. 554, Marcina *Wyleżyńskiego*, w Nowogradwołyńskim, niedzielnych z innemi spadkobiercami, dusz 286 i nadto wieś w Żytomierskim; hrabi Stanisława Gabryela *Worcella* niedzielnych z bratem Mikołajem w Rowieńskim dusz 2512; Józefa *Wiercińskiego*, w Starokonstantynowskim wieś mały Łazuczyk; Fryderyka *Wielhorskiego* w Łuckim d. 134, Alexandra *Wojtkowskiego* w tymże 10 dziesięcin ziemi; Jozafata, Maurycego, Jana i Maxymiliana *Wereszczyńskich* we Włodzimierskim d. 57 i kapitał hypotekowany w Król. Polskiém, obw. Bielskim, na wsiach: Tarkowie 11,250 rubli i Wereszczynie 3750 rub. srebrem; Alexandra *Wereszczyńskiego* we Włodzimierskim d. 118; Wilhelma *Hołowińskiego* w Owruckim 440, Cypryana *Grodeckiego* w Łuckim 18, i kapitał 565 r. 10 kop. srebr. znajdujący się u ob. Brzezickiej; Adama *Hulewicza* w tymże dusz 167, *Pijarów* Dąbrowickich w Rowieńskim dusz 1103, Julijana *Droniewieckiego* w Krzemienieckim niedzielnych z bratem Mateuszem 240, Tespezyusza *Dubieckiego* niedzielnych z dalszemi spadkobiercami w Nowogradwołyńskim dymów 14 i w Kowelskim dusz 148, Kajetana i Stanisława *Zakrzewskich* w Łuckim 227, Erazma *Zakaszewskiego* w Kowelskim niedzielnych z innemi d. 459 i kapitał 1674 czerw. zł. i 2 rub. 50 kop. srebr.; Formencyusza *Ziołkowskiego* w Owruckim dusz 7, Adolfa i Seweryna *Katowskich* w Dubieńskim 122, Tomasza *Kobylińskiego* w Owruckim 127, byłego Jenerała wojsk Polskich Benedykta *Kołyski* w Starokonstantynowskim 195, xięcia Władysława syna Fryderyka *Lubomirskiego* niedzielnych z bratem Kazimierzem w Dubieńskim 1245, Nikodema *Lipskiego* w Łuckim dochod z zostającej u niego w dzierżawie wsi Omielka, Józefa *Niewęgłowskiego* w Krzemienieckim 14, Jana *Omiecińskiego* w Żytom. 198 i w Ostrogskim 164 i kapitał znajdujący się u obyw. Ignacego Smorczewskiego 1510 rubli sr.; *Bazylianów* Owruckich w Owruckim dusz 607, *Dominikanów* Owruckich kapitał 9014 rub. 25 kop. srebr.; hrabi Narcyza *Olizara* w Łuckim dusz 2441, Kamilla *Piotrowskiego* w Żytom. niedzielnych z bratem 121, Stanisława i Augusta *Przełuskich* w tymże 118, Antoniego Wojciecha *Pruszyńskiego* w Owruckim 457, Antoniego *Pauszy* w Owruckim i Żytomirskim 296, Xawerego *Porczyńskiego* w Nowogradwołyńskim, niedzielnych z innemi 144, hrabiów Józefa i Hermana *Potockich* niedzielnych s siostrami dusz 1736 i ½ dochodów s trzech fabryk, hrabi Teodora *Pocieja* w Łuckim dusz 1961, Adama *Podhorodeńskiego* niedzielnych z bratem Ignacym we Włodzim. 169, Kajetana *Podhorodeńskiego* kapitał 13,781 r. 25 k. srebr. oparty na kluczu Hołobskim w Kowelskim pow.; xięcia Michała *Radziwiłła* w Łuckim dusz 12 i w Rowieńskim 2191, Macieja *Rybińskiego* należna prawem spadku część kapitału 15,000 rub. sreb. opartego w pow. Zasławskim na dobrach xięcia Eustachego Sanguszki; Fabiana *Rogozińskiego* w Łuckim dusz 7; Wincentego *Radziszyńskiego* niedzielnych z innemi we Włodz. 141, Jana *Rodeckiego* w tymże 40, hrabi Wacława *Rzewuskiego* w hrabstwie Kowelskiem i wsi Myzowie 5179, Ignacego *Strumiłły* w Żytom. 36, byłego kanonika Jana *Sierocińskiego* gotowych pieniędzy 275 rub. sr. tudzież różne rzeczy i srebro stołowe, Jozafata *Stempkowskiego* w Nowogradwołyńskim i Zasławskim dusz 821, xięcia Leona *Sapiehy* w Nowogradw. Starokonst. i Ost-

rogskim w ogóle dusz 2523, xięcia Romana *Sanguszki* roczny dochod 9,000 rubli srebrem, oparty na dobrach ojca jego, xięcia Eustachego; Xawerego *Słoniewskiego* w Łuckim części wsi Zwoza i Suski, Ludwika *Steckiego* we Włodzim. dusz 433 i dom w Żytomierzu, Achillesa *Trypolskiego* w Owruckim niedzielnych z bracią dusz 421 i kapitału u różnych osób 5495 r. 9 kop. srebr., Felixa *Trzeciaka* w tymże dusz 33, hrabi Mieczysława *Chodkiewicza* w Krzemienieckim 1505, Janusza *Czosnowskiego* niedzielnych z bratem w tymże i Żytom. 674; Michała *Czajkowskiego* niedzielnych s 3*ma* siostrami w Żytom. 405; xięcia Adama *Czartoryskiego* w Nowogradw. dusz 37 i kapitały: u hrabini Konstancyi Rzewuskiej 11,064 czerw. zł. 1 r. 86 kop. srebr. i u obyw. Krasickich oparty na Kamiennokoszyrskim kluczu wraz s xxtami Sapiehami 6119 87 kop. srebr.; xięcia Janusza *Czetwertyńskiego* w Ostrogskim dusz 306 i kapitały należne jemu wespół z bratem i dwiema siostrami znajdujące się: u Cesława Jaroszyńskiego 20,000 rub. sr. i u Czarneckich 74,900 złotych; Michała *Czackiego* w Łuckim, Włodzim. i Dubieńskim w w ogóle dusz 2661; Joachima *Czarnołuskiego* niedzielnych z innemi, w Łuckim d. 103; xięcia Stanisława *Jabłonowskiego* w Nowogradw. d. 661.

Skutkiem tego, na mocy 13 i 15 §§ Ustawy Najwyższej zatwierdzonej: 1) Wzywają się wszyscy wierzyciele wymienionych osób, mający pretensye do dóbr i kapitałów które niegdyś były ich własnością, iżby, nie czekając nadejścia terminów dopominku takowych, objawili swe pretensye w Kommisyi likwidacyjnej Wołyńskiej, w mieście Żytomierzu zasiadającej; ci co są w Rossyi lub w Królestwie Polskiem najdalej w przeciągu sześciu miesięcy, znajdujący się zaś za granicą, najdalej w przeciągu roku, licząc od dnia wydrukowania pierwszego ogłoszenia w gazetach obu stolic, w jednej z Warszawskich, lub w Kuryerze Litewskim. Z liczby dokumentów bezspornych i niezabespieczonych prawem zastawném te tylko do massy długów, jako do zaspokojenia należne, przyjętemi przez Kommisyą będą, które wzięły swe nastanie w granicach Rossyi przed wybuchnieniem powstania; zaś akta zawarte w Królestwie Polskiém, lub w obcych krajach, będą zupełnie i ostatecznie unieważnione. 2) Rownież osoby prywatne jako i kościoły, klasztory, zakłady naukowe i dobroczynne, tudzież urzędy powszechnej opieki, donieść mają o należnych im opłatach z majątków konfiskowanych w zakresie 6*cio*-miesięcznym. 3) Dłużnicy byłych właścicieli dóbr konfiskowanych, których zawinieniom termin już upłynął, mają się stawić z wypłatą takowych niezwłocznie, inni zaś powinni donieść Kommisyi o należących od nich summach. 4) Gubernijalne Kommisye konfiskacyjne, Izby Skarbowe i inne sądownictwa i zwierzchności obowiązane są uwiadomić Kommisyą likwidacyjną w tymże 6*cio*-miesięcznym zakresie o wszelkich im wiadomych długach byłych właścicieli dóbr w Wołyńskiej gub. konfiskowanych, o wypłatach i uzyskaniach od nich należnych, poszukiwaniach ich na osobach prywatnych i innych, o ruchomym i nieruchomym ich majątku, o należnych im biletach i obligacyach zakładów kredytowych, tudzież o ich prawach używania dobr rządowych i prywatnych. 4) Sądownictwa mają niezwłocznie donieść o toczących się w nich sprawach o pretensye pieniężne do byłych właścicieli w tej gubernii, tudzież wzajemnie o ich pretensye do różnych osób i władz, z wyrażeniem ilości, do jakiej jedne i drugie dochodzić mogą. 5) Niewypełnienie wymienionych obowiązków pociągnie za sobą wszystkie skutki i odpowiedzialności, jakie, w ogóle, są ustanowione prawem za nieobjawienie w zapowiedzianym w ogłoszeniu zakresie pretensyj pieniężnych do dłużników niedostatnich stanu niekupieckiego, i za utajenie należnych im wypłat pieniężnych, majątku, kapitałów i dokumentów. (Ogłoszenie niniejsze w gazecie Petersburskiej, pod tytułem С. Петербургскія Вѣдомости, wydrukowane jest poraz pierwszy pod dniem 4 bieżącego Stycznia.)

— Do Petersburga przybyli: 27 *Grudnia*, s Kijowa, naczelnik głównego sztabu 1*ej* armii Jen.-adj. *Krasowski;* ze Stokholmu, Jen.-maj. orszaku J. C. M. hr. *de St. Aldegonde;* z Warszawy, naczelnik sztabu czynnej armii Jen.-adj. xżę *Gorczakow;*—29*go*, z Nowgorodu, Jen.-por. *Nabokow*, i Jen.-maj. *Szczerbacki;* — 31*go*, z Wyborga, Jen.-por. *Stegmann;* z Lublina, naczelnik 9*ej* dyw. pieszej Jen.-maj. *Kuprijanow;*—1 b. m. z Moskwy, Senator xżę *Urusow*. Wyjechali: 24 *Grud.* do Krzemieńca, tameczny adwokat *Zieliński;*—30*go*, do Kijowa, obywatel Mohylewskiego powiatu *Rudnicki;*—1 b. m. do Rewla, Komendant tamecznego portu Jen.-por. *Spafarijew;* — 3*go*, do Pskowa, Jen.-por. *Poleszko;* do Kijowa, Kurator tamecznego naukowego okręgu Rz. R. St. von *Bradtke;* do Tweru, dymiss. Rz. R. St. *Diwow;*—4*go*, do Moskwy, Ochmistrz Dworu xżę *Gagarin;*—5*go*, do Tyflisu, Jen.-major *Czewkin*. *(G. P.)*

KROLESTWO POLSKIE.

(art. urzęd.)

Z Bożej Łaski MY MIKOŁAJ I,
Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski
etc. etc. etc.

Zapatrzywszy się na artykuł 9*ty* postanowienia Królewskiego z d. 5/17 Czerwca 1817, o tytułach honorowych;

Chcąc uznać ciągłą wierność ku Tronowi jaką okazuje były Senator Kasztelan Alexander Kolumna *Walewski*, oraz dadź mu znamienity dowód Naszego wysokiego zadowolenia s powodu chlubnego postępowania jego podczas ostatnich w Królestwie Polskiem zaburzeń;

Na przedstawienie Namiestnika tegoż Królestwa;

Postanowiliśmy nadadź, i niniejszem w rzeczy samej nadajemy, pomienionemu Alexandrowi Kolumnie Walewskiemu, byłemu Senatorowi Kasztelanowi, tytuł Hrabiego Królestwa Naszego Polskiego, oraz, zalecamy mu nosić go i używać na czele innych swych nazwisk i dostojności, mieć chcąc aby tytuł takowy, po zejściu obdarzonego, w braku prawych płci męzkiej potomków, przeszedł na synowców jego Mikołaja i Konrada Walewskich, z potomstwem tychże prawem i w prostej linii.

Dan w Petersburgu, dnia 1/13 Stycznia 1833 roku.

(podpisano) MIKOŁAJ.

przez Cesarza i Króla:
Minister Sekretarz Stanu: Stefan hrabia *Grabowski*.

Wiadomości zagraniczne.

Londyn 4 Stycznia. Twierdzą iż s początkiem wiosny xżę Richmond uda się do Irlandyi dla objęcia zarządu

tego kraju na miejsce lorda Anglesea, który cierpi wiele na zdrowiu i niejest w stanie wypełniać swoich obowiąsków. Xżę Richmond bliskim nader jest krewnym margrabi Anglesea, ma bowiem za sobą corkę jego s pierwszego małżeństwa s teraźniejszą xżną Argyle.

Namik Pasza i P. Maurojeni udali się do Windsor do Króla, i pierwszy był u J. K. M. na obiedzie.

— Poseł rossyjski przy dworze Paryskim hr. Pozzo di Borgo przybył do Londynu wieczorem 2 b. m.

— Hr. Bourmont wyjechał do Hollandyi. Ukradziono mu właśnie szkatułkę ze znaczną summą we złocie i papierach.

— Na wyborach w Durham quaker jeden P. Józef Pease obrany został reprezentantem na parlament. Jest to pierwszy przykład izby wyznawca tej sekty zasiadał na ławkach izby niższej. Jakoż i sam P. Pease wyraził to w mowie którą ziomkom za ich zaufanie dziękował, wspomniał o licznych przykrościach i pewnym rodzaju męczeństwa które go czeka w łonie izby, i zakończył ostrzeżeniem izby się niedziwiono jeśliby go z izby gwałtem wypchnięto. Powodem do tej jego obawy jest stałe postanowienie bronienia się od wszelkich przysiąg i stawania przeciw ich prawności w obec całego zgromadzenia.

— Gazety angielskie w terazniejszym braku interesujących politycznych wypadków szerzą się nad podobnemi do wyżej przytoczonych szczegółami wyborów. Jedna z nich ogłasza biografiją byłego szermierza na kułaki (boxer) Gully, który obrany właśnie został członkiem parlamentu. Jest on synem karczmarki i rzeźnika w hr. Gloucester. Boxował po raz pierwszy publicznie w 1805, lecz został zwyciężonym, i, w kilka lat dopiéro, zemścił się wytrzymawszy zawziętą walkę przeciw sławnemu Greyson, którego i w rok poźniej również pokonał. Od tej pory usunął się znowu s pola bitwy i trzymał szynk i zajezdną gospodę w jednym s kwartałów Londyńskich. Począł też należeć do zakładów na gonitwach końskich, był komissyjonierem wielu zamożnych graczów i wielkie ciągnął stąd zyski. Sam nawet posiadał wiele najsławniejszych z biegu koni; chwalono niezmiernie szlachetność i grzeczność z jaką razu jednego zapłacił na gonitwach w Duncaster do 40,000 f. sterl. które był przegrał za konia swojego *Mamelouk*. Dziś, Gully jest właścicielem dwóch pięknych majątków w hrabstwach York i Cambridge i posiada zajezdną gospodę w Newmarket.

— Wypuszczono 2 b. m. na giełdzie tutejszej po 5% papiery nowej pożyczki dla Don Pedra wynoszącej 300,000 f. sterl. Ewikcyją stanowią 5,000 pip wina.

— Najpoźniejsze wiadomości z Oporto dochodzą 25 z. m.; wojska załogi uczyniwszy 17 t. m. wycieczkę opanować miały część przedmieścia Villanova;—25*go* pedryści wyprawili do Londynu znaczne transporta win i nieschodziło im na żywności.

— Według wiadomości s Charlestown w Ameryce, z d. 28 List. konwencyja tego stanu wydała najsurowsze postanowienie którém unieważnia wszystkie prawa o poborach celnych według taryfy rządu jeneralnego, od dnia 1 przyszłego Lutego. Postanowienie to kończy się oświadczeniem, iż jeżeli rząd powszechny zamknie porty, lub przedsięweźmie jakiekolwiek inne nieprzyjacielskie kroki przeciw stanowi Karoliny południowej, ten, oderwie się od związku powszechnego i utworzy państwo niepodległe.

— Według poźniejszych wiadomości 4 Grudnia krążyły wieści, iż rząd wysłał cztery kuttery z 200 puszkarzami do Charlestown, w celu przywrócenia powagi swej taryfie.

— Piszą z Nowego Yorku pod d. 21 Grudnia iż okręt *Dalmatia* odpłynął stamtąd do Liverpool ze 160 emigrantami, którzy nie znalazłszy sposobu do życia w Ameryce, do Anglii wracają.

— Według aktów urzędowych, od roku 1817 w którym rospoczęto spisywać niewolników w Jamaice, do końca 1830 było na tej wyspie 2,972 niewolników którzy się wykupili, i 3,807 wypuszczonych na wolność, przez własnych panów, ogółem 6,779.—W Stanach-Zjednoczonych Ameryki pułnocnej w 1790 było zaledwie 697,697 niewolników; w 1810 było ich już 1,191,364, a w 1830 2,010,436.

Paryż 3 Stycznia. Monitor ogłasza następujące postanowienie Królewskie z d. 31 z. m. art. 1. hrabia Argout par francyi, mianowany zostaje ministrem spraw wewnętrznych i wyznań. 2. P. Thiers, członek izby deputowanych ministrem handlu i prac publicznych. 2. Attrybuta ministerstwa wyznań przywrócone zostają do tego stanu w jakim były przed 10 ostatniego Październíka. Tém wszakże, pomienione postanowienie 10 Paźdz. nie traci mocy w rosporządzeniach tyczących się ministerstwa oświecenia.

— 31 z. m. bawiący tu poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Króla Belgów złożył ministrowi wojny P. marszałkowi Soult w imieniu monarchy swojego znaki W. Krzyża orderu Leopolda.

— P. Alfred de Vaudreuil, dotychczasowy rezydent sprawujący interesa Francyi w Wejmarze, mianowany został ministrem pełnomocnym w Dreźnie, na miejsce P. Bourgoing, który przechodzi w tym charakterze do Munich, na miejsce P. Bresson.

— Hr. Alexy de St. Priest, syn hr. Armanda de St. Priest, mianowany został ministrem w Rio Janeiro.

— Na posiedzeniu deputowanych 31 Grud. i 2 b. m. niezaszło nic ważnego. Przyjęto tylko wniosek P. Portalis o zniesienie prawa 19 Stycznia 1816 nakazującego coroczny obchód 21 Stycznia, jako dnia śmierci Ludwika XVI, i, pod koniec posiedzenia wniosek P. Salverte, ażeby prace rospoczęte na jednej sessyi parlamentu ciągnięte były dalej na sessyi następnej, s tém atoli zastrzeżeniem, iż rosporządzenie to ma być jedynie uważane za przepis porządkowy samej izby, nie zaś za prawo dla całego narodu.

— Sąd handlowy uznał się za niewłaściwy w wytoczonej przez P. Victora Hugo sprawie o zakazanie dalszych przedstawień nowego jego dramatu «le Roi s'amuse» i skazał go tylko na koszta sądowe.

— Na wyspę Aix w Bougres, przybyła znowu znaczna liczba emigrantów polskich; ogółem jest ich teraz w tém miejscu do 1500.

— W ciągu 1832 roku umarło we Francyi 12 parów, 15 deputowanych, 24 byłych deputowanych, (w ich liczbie 7*miu* członków konwencyi), 13 Jenerał-poruczników 27 marszałków polnych, 2 wice-admirałów, 3 biskupów. Instytut francuski utracił w tymże roku 11 członków.

— Prawo redakcyi gazety *Tribune* sprzedane właśnie zostało s publicznego targu. Od 10,000 franków w jakiej zostało naprzód ocenionem, podniesiono je do 43,730 fr. i pozostało przy PP. Sarut i Marrast, którzy trudnili się wydawaniem tej gazety już od dwóch lat przeszło.

Bruxella 4 Stycznia. Król wyjechać ma do Lille w ciągu bieżącego tygodnia. Rozumieją że towarzyszyć mu

będzie i Królowa, dla widzenia się s Królem francuskim w pomienionem mieście.

— Xżę Némours otrzymał wielką wstęgę orderu Leopolda razem z marszałkiem Gérard; wiadomo że xiążę Orleanu mianowany już został pierwej kawalerem tegoż orderu.

— Oryginał prawa, którem izby Belgijskiego parlamentu uchwaliły oświadczenie podziękowania wojsku francuskiemu, przepisanym został na pargaminie i bogato oprawionym, dla przesłania P. Lehon, posłowi naszemu w Paryżu, który złoży go na uroczystém posłuchaniu Królowi Jmci francuskiemu.

— Część dywizyi jener. Sebastiani poczęła 30 z. m. swój odwrót; reszta czeka jeszcze na wojsko belgijskie któremu ma swoje stanowiska ustąpić. Dywizyja odwodowa jener.-porucznika Schramm ruszyła również ku granicy francuskiej 1 Stycznia i ciągnąć będzie na Bruxellę.

— 31 z. m. marszałek Gérard wydał do wojska swojego roskaz dzienny, którym oznajmuje iż podczas oblężenia podkopy francuskie zajęły w ogólności 14,000 metrów; artyleryja wystrzeliła 63,000 razy; w całém zaś wojsku francuskiem zabito 608, raniono 686 ludzi.

— Według sporządzonego świeżo inwentarza, w cytadelli Antwerpskiej znaleziono 130 dział, haubic lub moździerzy, 2,008 kul działowych, 24*ro*-funtowych, 3,500 granat nabitych, 73,190 kilogrammów prochu w beczkach i 1,200,000 ładunków karabinowych.

— Piszą z Gandawy, pod d. 2 b. m. iż ostatniej soboty dość żwawy ogień ręcznej broni zawiązał się był pomiędzy przedniemi czatami naszemi a oddziałem holendrów, lecz niepociągnął za sobą żadnych ważnych skutków. Nazajutrz trzy bataljony nieprzyjacielskie zjawiły się znowu na naszej granicy, nieokazując wszakże najmniejszych nieprzyjacielskich zamysłów. Inna jeszcze utarczka miała miejsce wczora we wsi Homden, pomiędzy oddziałem ochotników s Flandryi a hollendrami, s powodu przekopania grobli, na której naprawienie wysłany został na czele pomienionego oddziału P. Delannoy. Robota ta obudziła czujność hollendrów, którzy, nieprzechodząc granicy, stanęli za małym laskiem, skąd żwawo na robotników naszych strzelali. P. Delannoy raniony został w nogę. *(J. S. P.)*

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

Petersburg 20 Grudnia.

Zadania do nagród, ogłoszone przez Prezesa IIgo (naukowego) oddziału Wolnego towarzystwa gospodarczego Petersburskiego, hrabię Alexandra Kuszelew-Bezborodko. Czytane na posiedzeniu tegoż towarzystwa 3 Grudnia 1832 roku.

(Dokończenie.)

Zadanie VI. W Rossyi, zwłaszcza w odległejszych prowincyjach, są miejsca, gdzie uprawa kartofli nie jest jeszcze upowszechnioną; w innych zaś, a takich najwięcej, rolnicy przestają na sadzeniu ich w ogrodach, bynajmniej nie zajmując niemi pól swoich. Kto więc dowiedzie należytemi świadectwami, że w jego powiecie nie siano dotąd kartofli, kto je pierwszy tam zaprowadzi w 1833 roku, lub kto pierwszy da przykład uprawy na polach, na przestrzeni najmniej 4*ch* dziesięcin i otrzymawszy z niej średni urodzaj przedstawi najbardziej zaspokajające rozwiązanie niniejszego zadania, ten odbierze w nagrodę złoty medal, wartujący 10 czerwonych zł., pięciu zaś innych spółubiegających się, srebrne medale.

Zadanie VII. Wiadomo jest jak Ukraina, Małorossya i inne prowincye obfitują w owoce, a s témwszystkiém sposób wyrabiania jabłeczniku (cydru) który w obcych krakrajach, mimo obfitość i taniość win, stanowi znaczną gałęź przemysłu, jest tam nieznanym. Przeto, kto zrobi cydr dobrego gatunku z jabłek lub gruszek na własnym jego gruncie rosnących, w sadzie zajmującym najmniéj ¼ dziesięciny, i, przesławszy próbę takowego trunku towarzystwu, przyłączy tak wyrachowanie zysków tego przedsięwzięcia, jak i opis szczegółowy używanego sposobu, za najlepszą odpowiedź odbierze złoty medal wartości 10 czerwonych złotych, a dalsi współubiegający się otrzymają srebrne medale.

Termin odpowiedzi na zadania V, VI i VII, naznacza się po 1 Stycznia 1834 roku.

Zadanie VIII. Tu się ponawia żadanie ogłoszone na rok 1832, umieszczone w Tygodniku, Części V, str. 49, tyczące się różnych gałęzi przemysłu rossyjskiego, a mianowicie: 1) przedstawić historyczne badania o zaprowadzeniu, wydoskonaleniu, rozszerzeniu i obecnym stanie Rostowskiego ogrodnictwa, gruntując się na dziejach krajowych lub innych dowodach. 2) Toż o wyrobach srebrnych szmelcowanych w Wołogdzie i Ustiugu. 3) Toż o wyrobach safianickich w Torżku i Kazaniu. Za zaspokajające każdego s tych zadań rozwiązanie, przeznacza się medal złoty, wartości 30 czerw. złotych.

Zadanie IX. Niemniejby pożytecznem było, dla postępów rolnictwa, zebranie szczegółowych spisów wszystkich leśnych, polnych i łąkowych roślin, s przyrodzenia, lub przez oswojenie, na głównych Rossyi punktach rosnących. Takie botaniczne obrazy posłużyłyby za skazówkę do nowych gałęzi przemysłu wiejskiego.

W programmacie roku zeszłego wskazano 12 takowych punktów. Dwie odpowiedzi, tyczące się Flory Petersburga i płaskiej wyniosłości, zostały otrzymane i uznane za zaspokajające. Pozostałe zadania ponawiają się na rok bieżący i są następne: 1) Kto przedstawi najzupełniejszy spis wszystkich leśnych, polnych i łąkowych traw, ziół i drzew, s przyrodzenia lub przez przyswojenie rosnących w okolicach Moskwy, z oznaczeniem systematycznych ich nazwisk, otrzyma złoty medal, wartujący 10 czerw. złotych.

2) Toż o okolicach Kijowa.

3) Toż o Rydze i jej okolicach.

4) Toż o jakimkolwiak punkcie gubernii Podolskiej, stanowiącym chociażby słabe przedłużenie pasma gór Karpackich.

5) Toż o Odessie lub Kiszimiewie.

6) Toż o południowém wybrzeżu Krymskiém.

7) Toż o Tyflisie, lub innym punkcie Zakaukaskim.

8) Toż o Astrachaniu.

9) Toż o Orenburgu.

(Termin odpowiedzi po 1 Września b. r.)

Zadanie X. To zadanie tyczy się jedynie niewiadoméj osoby, która przysłała odpowiedź na zadanie względem Flory Petersburskiéj. Taż osoba, jeżeli do nadesłanego spisu i herbarza roślin, które możnaby przyswoić w okolicach Petersburga, przyłączy Ruskie ich nazwiska, i cho-

ciażby krótkie opisanie pożytków i sposobu używania każdej z osobna, w czasie niedłuższym nad 6 miesięcy, otrzyma medal złoty, wartujący 30 czerw. złotych.

Zadanie IX. Ażeby zostawić każdemu zupełną swobodę w wyborze przedmiotu, jaki mu się zdawać będzie najpożyteczniejszym i najciekawszym, przeznacza się: za najlepsze dzieło, które, po 1 Sierpnia 1833 roku przedstawioném będzie na rospatrzenie do oddziału naukowego towarzystwa gospodarczego Petersburskiego, medal wartości 30 czerw. zł. Do tego konkursu mogą należeć i te dzieła, które towarzystwu złożone będą na zasadzie wezwania, oddzielnie ogłoszonego przez gazety, którém przyrzeczono autorom pism uznanych za godne wydrukowania, 300 exemplarzy tychże.

Odpowiedzi na wszystkie te zadania mogą być pisane w językach; rossyjskim, francuskim lub niemieckim i powinny być przysłane w oznaczonych zakresach do Rady Cesarskiego Petersburskiego Wolnego Towarzystwa Gospodarczego (въ Совѣтъ Императорскаго С Петербургскаго Вольнаго Экономическаго Общества) bezimiennie. Każde dzieło powinno nosić pewne godło, które też należy nadpisać na przyłączonéj zapieczętowanéj kopercie, zawierającéj nazwisko, stan i miejsce pobytu autora. Imiona autorów otrzymujących nagrody będą ogłoszone na uroczystem posiedzeniu, a same ich dzieła zostaną wydrukowane nakładem towarzystwa. Inne pisma spółubiegających się, na żądanie, będą im powrócone.

— Dla miłośników muzyki nieobojętną zapewne będzie wiadomość o cenach starych skrzypiec i wiolonczeli, za jakie można ich dostać w Norymberdze, w Kantorze pod adresem C. Leuchs i komp. Natrafiliśmy na nię przypadkiem w ogłoszeniach *Allg. Handl. Zeitung.*

Skrzypce Jakóba Stainera 18 karolinów (wyniesie do 700 złp.)

— Markusa Stainera 6 karol.

— Joh. Bapt. Rogerius Bon. Nicolki Amati de Cremona Alumnus Brixiaz fecit. 15 karol.

— Hieronymus Amati Cremonensis 20 karol.

— Hanns Kögel z Wiednia 6 karol. Wioloncella Jakuba Stainera 150 flor. (wyniesie przeszło 600 złp.)

— Leopolda Wildhalm z r. 1776 50 flor.

KURS WEXLOWY i PIENIĘŻNY.

Petersburg 3 Stycznia.

Na Londyn	na	3	m. pens	10¼.
— Amsterdam . . .	—	65	d. censów	
— — . . .	—	3	m. —	—
— Hamburg . . .	—	65	d. sz. bko.	
— — —	—	3	m. —	$9\frac{9}{16}$.
— Paryż	—	70	d. cent.	
— — — . . .	—	3	m. —	111.
Dukat nowy . . .		10	r. 70	k.
Rubel złoty		3	— 79	—
— — srebrny.		3	— 65	—

Rozmaitości.

— W ciągu 1832 roku przedstawiono na wszystkich teatrach paryskich ogółem 257 sztuk nowych, t. j. 15 sztukami mniej, niżeli w roku 1831; w ich liczbie było 184 wodewillów, 13 komedyj, i 2 tragedyje. Liczba pisarzy, których dzieła na teatrach przedstawiano, wynosi do 172. P. Scribe, który dotąd zawsze bywał najpłodniejszym, tą razą zajmuje trzecie dopiero miejsce, z 10 sztukami.

— Królewsko-Pruski Radca Tajny baron Cotta von Cottendorf, umarł w Stuttgard 29 zeszłego miesiąca w 69 roku życia. Śmierć tego we wszelkich względach znakomitego człowieka wielką jest stratą tak dla całych Niemiec jak szczególniej dla Wirtembergu. Xięgarskie jego przedsięwzięcia znajome są w całej Europie; Schiller, Goethe, Herder, Humboldt, Posselt, sam Król Bawarski, jako poeta, słowem wszyscy znakomitsi w Niemczech pisarze powierzali mu płody swojego geniuszu. Sam też we wszystkich prawie gałęziach umiejętności wydawał szacowne i nader poczytne pisma; gazeta powszechna Augsburska, pisma: das Ausland, Morgenblatt, Litteratur i Kunst-blatt; Berlińskie roczniki krytyki naukowej, politechniczny dziennik Dinglera, i wiele innych nietylko są własnością jego xięgarni, ale powiększej części przez niego samego założone zostały. W München, Stuttgard i Tübingen posiadał rozmaite literackie zakłady. Pierwszy zaprowadził żeglugę parową na Renie i Bodensee, łożył wielkie kapitały na przedsięwzięcia górnicze niemiecko-amerykańskie, i w towarzystwie handlowem Renu i Indyi-Wschodnich. Jego drukarnie s prassami mechanicznemi w Stutgardzie i s parowemi w Augsburgu i fabryka odlewania czcionek drukarskich są najgodniejszemi widzenia osobliwościami w swoim rodzaju. P. Cotta był nadto jednym z najzamożniejszych właścicieli ziemskich Królestwa Wirtemberskiego, a jednak lubił powtarzać, jak, za młodych lat, odbywał coroku swe piesze wędrówki na jarmark xięgarski Lipski.—Dobra jego służą dziś wzorem gospodarskich zaprowadzeń i budownictwa; trzody jego owiec należą do najkosztowniejszych w całych Niemczech. Należał też do wielu przedsięwzięć przemysłu rzemieślniczego, i nie było prawie żadnego większego planu w którymby nie uczęstniczył. Od 1815 był nieprzerwanie członkiem Wirtemberskiego zgromadzenia stanów i często członkiem wybieranych z jego łona komissyj. Znakami życzliwości i poważenia, które dlań mieli sami monarchowie, są nadane mu tytuły barona, Tajnego Radcy, tudzież Wirtemberskie, Bawarskie i Pruskie ordery. Porównanie ceł Królestw Bawarskiego i Wirtemberskiego i ustalenie handlowych stosunków tych krajów s Prussami, są po części owocem niezmordowanej tego jednego człowieka gorliwości. Myśl połączenia pod względem handlu całych niemiec zajęła mu całkiem prawie kilka ostatnich lat życia i czynił dla niéj wielkie ofiary, z uszczerbkiem własnego mienia. Nakoniec policzyć też należy do zasług P. Cotta, iż podwyższył we trojnasób nagrody za prace uczone w Niemczech.

Печатать позволяется. С. Петербургъ. 9-го Генваря, 1833. *Цепсоръ О. Сенковскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.